УДК 004.774:17.022.1

Осадчий Вячеслав Володимирович
доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інформатики і кібернетики
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна
ORCID 0000-0001-5659-4774
osadchyi@mdpu.org.ua

Сердюк Ірина Миколаївна
асистент кафедри інформатики і кібернетики
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна
ORCID 0000-0001-6808-0586
serdiuk_iryna@mdpu.org.ua

ПЕРСОНАЛЬНИЙ САЙТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОГО ІМІДЖУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Анотація. Статтю присвячено висвітленню ролі й місця персонального сайту науково-педагогічного працівника у процесі формування його іміджу в мережі Інтернет. Розкривається значення персонального сайту як складової міжнародних систем наукової інформації, які представляють в організованому інтерфейсі наукові публікації – джерела наукометричного, біографічного та бібліографічного аналізу, зокрема значні наукові інтернет-сервіси ResarcherID, ORCID, Google Scholar, які надають можливість введення та ідентифікації персональної інформації за принципами технологій інтерактивного обміну даними. Наголошено про важливість створення персональних сайтів науково-педагогічних працівників університету під єдиним університетським доменом як одного з ключових факторів зростання рівня Інтернет-присутності освітньої організації. Представлено декілька типів персональних сайтів. Визначено основні вимоги до структури та контенту персонального сайту науково-педагогічного працівника. Підкреслюється значення повноти та актуальності інформаційних матеріалів, що будуть представлені на персональному сайті. Подано опис етапів розробки та інтерфейсу персонального сайту науково-педагогічного працівника, описано алгоритм його застосування. Доведено, що професійно структурована та заповнена за встановленими принципами персональна сторінка дає змогу значно підвищити рівень кваліфікаційних оцінок під час проведення рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічного працівника, що сьогодні є важливим питанням підвищення світового інформаційного рейтингу закладів вищої освіти. Розроблений персональний сайт , що є значним джерелом біографічної та бібліографічної інформації, може бути використано науково-педагогічними працівниками для вирішення наукових і практичних завдань з представлення більш детальної персональної інформації та результатів власних досліджень усій науковій і педагогічній спільноті в мережі Інтернет, що надасть педагогам вищої школи можливість вирішувати питання створення власного цифрового іміджу в інтернет-просторі.

Ключові слова: віртуальне представництво; індекс цитованості; Інтернет-присутність; наукова комунікація; науково-педагогічне співтовариство; персональний сайт; цифровий імідж; Webometrics.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Глобальна інформатизація суспільства є однією з домінуючих тенденцій розвитку цивілізації в XXI ст. Сьогодні завдяки стрімкому розширенню можливостей телекомунікаційних систем і нових інформаційних технологій формується інформаційне середовище існування та життєдіяльності людей, складається суспільство, яке спрямоване в епоху інформатизації. Інтернет за останні десятиліття став підґрунтям і скарбницею світового інформаційного простору, надавши безмежні, недосяжні раніше інформаційні та комунікаційні можливості. Його стрімкий розвиток і впровадження мережних технологій у всі сфери діяльності людини не обійшли й систему освіти. У зв'язку з бурхливим розвитком інформаційних технологій, коли до засобів масової інформації додається мережа Інтернет, що дозволяє працювати з інформацією на більш високому рівні, роль освітніх Інтернет-ресурсів зростає.

© В. В. Осадчий, І. М. Сердюк, 2019.

Нові сервіси соціального забезпечення Web радикально спростили процес створення матеріалів і публікації їх у мережі. Тепер кожен може не тільки отримати доступ до цифрових ресурсів, а й взяти участь у формуванні власного мережного контенту. Електронне представництво освітніх установ обумовило появу персональних сторінок науково-педагогічних працівників (НПП), які презентують професійні надбання. Для науково-педагогічних працівників мережа Інтернет стає не тільки джерелом професійної інформації, але й засобом підвищення власної кваліфікації, організації дистанційного навчання, створення професійних Інтернет-спільнот, інформаційно-освітніх середовищ.

Протягом останніх років конкуренція між закладами вищої освіти невпинно зростає, що зумовлює необхідність формування позитивного іміджу вишу в суспільстві та проведення активної іміджевої політики. Одним із ключових елементів досягнення високого рівня освітнього закладу та формування сприятливого іміджу на ринку освітніх послуг є імідж викладачів.

Підвищенню іміджу науково-педагогічного працівника сприяє його персональний сайт, який стає візитною карткою, рекламним засобом, що працює цілодобово. Оскільки викладачі використовують нові інформаційні технології як у навчальній, так і в позанавчальній діяльності, то персональний сайт як освітній ресурс у мережі Інтернет – це можливість продемонструвати свої досягнення, розмістити актуальну інформацію для зацікавлених осіб (батьки, абітурієнти, школярі, вчителі, студенти, викладачі, колеги тощо), поінформувати суспільство щодо освітніх послуг, опублікувати свої надбання, матеріали, результати досліджень, реалізувати обмін досвідом, консультації тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Професійний імідж викладача завжди залишається важливою затребуваною професійною якістю, що підвищує ефективність педагогічної діяльності. Професійний імідж – це важлива компетенція кожного педагога, а формування його – трудомісткий процес, результат самопізнання і саморозвитку. Імідж науково-педагогічного працівника – сформований стереотип образу в уявленні студентів, колег, соціального оточення [1]. Формування професійного педагогічного іміджу та індивідуального стилю педагогічної діяльності становлення особистого цифрового іміджу в сучасному суспільстві вважається пріоритетним.

Окремі аспекти проблеми формування професійно-педагогічного іміджу викладача вищої школи деякою мірою висвітлено науковцями, які досліджували сутність професійного іміджу фахівця та особливості його ефективної самопрезентації (І. Альохіна, В. Бебік, М. Вудкок, Ф. Генов, Ф. Кузін, Н. Скрипаченко, Е. Уткін, Д. Френсіс). На сучасному етапі проведена значна кількість досліджень, присвячених персональним сторінкам учених. Науковці А. Н. Єжов та В. Здановська розглядали питання бібліометричного аналізу та класифікації персональних сторінок науковців у мережі Інтернет. Значення веб-сторінки вчених як складової міжнародних систем наукової інформації розкрито у працях Пастушенко О. Інтернет-сайти, у тому числі персональні сторінки, як засіб наукових комунікацій та спосіб презентації особистості науковців розглянуто у дослідженнях Данилюка С. [2, с. 191]. Розглядаючи це питання, доцільно також звернутися до досліджень Т. А. Полілової та Л. В. Савенкової, які доводять, що персональні сторінки вчених стали невід'ємним компонентом наукового інтернет-середовища [3, с. 51]. Не менш цікавою є робота Н. Курчакової, присвячена інтернет-блогам як персональним сторінкам, що нині надають широкі можливості для їх авторів. Проблеми підвищення порівняльних показників вишу, зокрема його інтернет-рейтингів, за рахунок персональних рейтингів науково-викладацького складу – рівня їх цитованості – розглядаються у дослідженнях О. Дубіва [4].

Слід відзначити, що за декілька років дослідження нами українського сегменту Інтернету становище з персональними україномовними Інтернет-ресурсами змінилося на краще. Але роль персонального сайту науково-педагогічного працівника у формуванні його іміджу в мережі Інтернет поки що залишається поза зоною уваги дослідників.

Мета статті полягає у висвітленні ролі й місця персонального сайту науково-педагогічного працівника в процесі формування власного цифрового іміджу, в описі

розробки та застосування персонального сайту науково-педагогічного працівника. Для цього були поставлені такі завдання, як аналіз літератури та мережних джерел з метою вивчення досвіду створення персональних сайтів; визначення структури персонального сайту; опис алгоритму застосування розробленого персонального сайту науково-педагогічного працівника.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Важливим компонентом професійної діяльності викладачів є науково-дослідна діяльність, яка спрямовує їх творчий пошук на розробку нових теоретичних концепцій, ефективних методик й освітніх технологій тощо. Впровадження результатів науково-дослідної діяльності викладачів у практику закладу вищої освіти дозволяє підвищити рівень професійної підготовки майбутніх фахівців на якісно новий рівень. Ми вважаємо, що в сучасних умовах функціонування вищої школи викладачі мають значні можливості для проведення науково-дослідної роботи.

Як зазначає І. Бопко [5, с. 46], науково-дослідна робота в сучасних закладах вищої освіти в організаційному, змістовому і результативному плані має свою специфіку і передбачає розв'язання конкретних завдань, найважливішими серед яких є:

- забезпечення фундаментальних, теоретичних, експериментальних прикладних досліджень у різних галузях наук згідно з планами навчального закладу;
- підготовка кадрів вищої кваліфікації;
- упровадження наукових напрацювань, у першу чергу, викладання навчального матеріалу в практику вищої школи, а також у різні галузі науки і освіти;
- залучення студентів до науково-дослідної роботи.

Педагог вищої школи – вчений у галузі науки, яку викладає. Він не тільки ґрунтовно володіє своїм предметом, а й самостійно проводить дослідження певної наукової проблеми, збагачує навчальний курс новими теоретичними висновками й науковими положеннями, бере участь у роботі наукових конференцій і семінарів, публікує наукові статті й монографії тощо [5, с. 46].

Як вважає О. Пастушенко, важливим кваліфікаційним механізмом доведення наукової значущості доробку науково-педагогічних працівників, довіри до отриманих ними результатів є наявність дисертаційних робіт, монографій і постійних публікацій у різних і бажано профільних фахових наукових журналах, рейтингових за імпакт-фактором, що індексуються в наукометричних системах, участь у різних проектах, програмах, наукових конференціях, що засвідчує затребуваність викладача як ученого. Інше питання – забезпечення вільного доступу до наукової творчої спадщини науковця та його школи, що формує високий ступінь довіри до авторитету науково-педагогічного працівника та підтримує його та його учнів. У цьому аспекті, завдяки інформаційним технологіям, відкриваються нові можливості підвищення статусу та довіри до результатів його наукових досліджень. У цих умовах і виникає таке явище як формування персональних веб-сторінок у глобальній мережі, що дає можливість поширювати інформацію не лише у своїй країні, а й за її межами, у світовому науковому співтоваристві [6, с. 296].

Л. Савенкова наголошує на тому, що персональний сайт може використовуватися як база для проведення різного роду досліджень, наукової творчості, для пошуку партнерів, співавторів, сподвижників, опонентів та однодумців у галузі конкретних наукових інтересів. Перспективною є також освітня роль персональних сайтів і сторінок, адже, вони можуть стати інформаційною базою з навчальними матеріалами вчених, викладачів для студентів та аспірантів, через них можливе надання онлайнової інформації з курсів та тем, які викладаються в навчальному закладі. Персональний сайт може використовуватись також у якості реклами готового продукту інтелектуальної діяльності науково-педагогічного працівника і, насамкінець, є основою для створення наукових біографій [7, с. 127].

Свого часу В. Здановською визначено ряд типологічних особливостей персональних сторінок, що дає змогу розподілити їх за такими типами: сторінки-візитівки, іміджеві, представницькі, змістові та меморіальні персональні сторінки.

Сторінки-візитівки надають дуже обмежену інформацію про їхніх власників (прізвище, ім'я, по батькові, фото і контактна інформація).

Іміджеві сторінки побудовані за схемою звичайного резюме, містять більш розгорнуту інформацію про їхніх власників (освіта, наукова біографія, наукові інтереси, внесок у розвиток науки, викладацька діяльність, нагороди, кількість публікацій тощо). Інформації, розміщеної на таких персональних сторінках, достатньо тільки для пошуку провідних спеціалістів у певній галузі знання.

Представницькі персональні сторінки зазвичай містять фото, контактну інформацію, більш докладний опис сфери наукової та громадської діяльності, досягнень особи, відображають її участь у роботі вітчизняних і міжнародних наукових товариств, організацій, комісій, конференцій. Крім того, власники таких сторінок подають бібліографічні переліки публікацій.

Змістові персональні сторінки відрізняються від попередніх тим, що крім інформації, яку містять усі перераховані вище типи сторінок, власники намагаються більш змістовно представити результати своєї діяльності, тобто додають до бібліографічного опису повні тексти публікацій, реферати, анотації, посилання на електронні публікації в Інтернет, гіперпосилання на галузеві сайти або на сайти інших науковців, звукові файли з інтерв'ю, тексти лекцій.

Метою створення меморіальних персональних сторінок є презентація всім зацікавленим досягнень колишніх співробітників [8, с. 33-34].

Ми переконані, що вага науково-педагогічного працівника в професійному співтоваристві, його вплив на події, що відбуваються в обраній ним галузі науки, сьогодні багато в чому визначаються тим, наскільки повно, конструктивно й органічно представлені результати його досліджень у мережі Інтернет. Центральний елемент візитної картки сучасного НПП – посилання на персональний сайт. Це посилання зараз стає обов'язковим атрибутом будь-якої наукової роботи, яка публікується. Ведення власного сайту дозволяє створити електронну бібліотеку науково-методичних розробок, ділитися своїми думками, знахідками. Крім того, створення й ведення свого сайту сприяє поповненню портфоліо досягнень науково-педагогічного працівника [3, с. 50].

Персональні сторінки сьогодні активно почали створювати викладачі закладів вищої освіти, науковці, випускники навчальних закладів, учні, вчителі тощо. Вони містять інформацію особистого характеру про конкретну людину: сфера діяльності, інтереси, захоплення, досягнення тощо. Персональні сторінки можуть мати одну веб-сторінку з короткою інформацією про людину або кілька сторінок, а саме: із розробками лекційних та практичних занять, бібліотекою, глосарієм та іншою інформацією на персональних сторінках науково-педагогічних працівників; з коротким оглядом дисциплін, що викладаються, переліком залікових робіт, тематикою курсових та дипломних робіт, переліком публікацій на персональних сторінках викладачів; з науковими наробками, описом наукової школи на персональних сторінках науковців тощо. Персональні сторінки створюються з метою презентації людини та її досягнень, обміну досвідом, популяризації роботи, сприяння навчальній роботі тощо [9, с. 165].

Персональні сторінки науково-педагогічних працівників стали важливою складовою міжнародних систем наукової інформації, які представляють в організованому інтерфейсі наукові публікації, зокрема значні наукові інтернет-сервіси ResarcherID, ORCID, Google Scholar, які надають можливість введення та ідентифікації персональної інформації за принципами технологій інтерактивного обміну даними.

ORCID (англ. Open Researcher and Contributor ID) – некомерційний проект, мета якого - створення єдиного, міжнародного реєстру вчених ORCID. На підставі цього реєстраційного номера науковці забезпечують собі: коректну цитованість своїх статей, можливість подавати

свої статті в престижні міжнародні наукові видання, можливість формування особистого рейтингу в Українському індексі наукового цитування (проект «Наукової періодики України»), можливість участі в рейтингах міжнародного рівня, можливість брати участь у подачі заявок на гранти. Основною метою введення системи ORCID є можливість ідентифікації наукових робіт, написаних різними вченими з однаковими іменами та прізвищами.

ResearcherID – ідентифікатор ученого (дослідника), що дає змогу формувати список власних публікацій. Доступна інтеграція з популярною системою управління бібліографічною інформацією EndNote та з платформою Web of Science, причому профіль автора в ResearcherID може містити інформацію не лише про документи, індексовані Web of Science.

Академія Google (англ. Google Scholar) – безкоштовна пошукова система за текстами наукових публікацій, що дозволяє авторам стежити за цитуванням своїх статей. Створивши свій персональний профіль, автор може дізнатися, хто посилається на публікації. Наявна також функція автоматичного оновлення списку статей та попереднього перегляду нових надходжень або додавання матеріалів власноруч.

Формування іміджу – це процес, протягом якого моделюється образ навчального закладу на основі наявних ресурсів. Метою його створення є підвищення конкурентоспроможності, залучення інвестицій, встановлення та розширення партнерських зв'язків.

Створення позитивного іміджу освітньої організації підвищує ефективність діяльності закладу освіти, дає можливість більш повно задовольнити потреби споживачів освітніх послуг.

В умовах глобалізації й інтернаціоналізації практично всіх сфер соціального буття сучасний конкурентоспроможний заклад вищої освіти повинен мати ефективну систему управління якістю своєї освіти, однією з найважливіших компонентів якої є оцінка якості роботи науково-педагогічних працівників закладу.

Конкурентоспроможність та рейтинг вишу залежать від професіоналізму та працездатності науково-педагогічного персоналу закладу. Саме тому під цифровим іміджем науково-педагогічного працівника ми розуміємо уявлення про цілеспрямовано сформований образ особистості за результатами його професійної діяльності, створений за допомогою цифрових технологій, що реалізується на різних інформаційних носіях.

Результативність діяльності університету – це сукупність результатів діяльності окремих працівників. Критерій оцінки науково-професійних якостей викладачів – активність їхньої роботи у базі Google Scholar (це відкрита пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій усіх форматів і дисциплін).

Ступінь інтеграції будь-якого закладу вищої освіти в Інтернет-простір можна оцінити за допомогою Webometrics ranking of world's universities (www.webometrics.info) – Вебометричного рейтингу університетів світу, який відображає популярність та представництво навчальних закладів в мережі Інтернет. Рейтинг орієнтований на оцінку присутності університету в Інтернеті, рівень впливу публікацій університету на світовий науковий прогрес, наповненість та «популярність» веб-ресурсів закладу вищої освіти, довіру Інтернет-користувачів до них. Рейтинг Webometrics не лише іміджевий, він відображає уміння університетів використовувати сучасні тенденції інформаційного простору. Також рейтинг Webometrics є складовою частиною консолідованого рейтингу закладів вищої освіти в Україні. Алгоритм розрахунку рейтингу Webometrics враховує загальну кількість сторінок сайту університету, проіндексованих пошуковою системою Google, кількість зовнішніх гіперпосилань на домен університету; кількість на сайті університету файлів у форматах Adobe Acrobat (.pdf), Microsoft Word (.doc, .docx), Microsoft PowerPoint (.ppt) та інш. [10].

Для підвищення світового інформаційного рейтингу необхідно об'єднання всіх веб-ресурсів закладу вищої освіти під єдиним університетським доменом. Згідно методології визначення рейтингу Webometrics, аналіз та підрахунок значень конкретних параметрів

застосовується до всіх піддоменів офіційного університетського домену. Тобто до розрахунку беруться не тільки офіційний сайт головного домену, а й усі інші сайти, що зареєстровані у якості піддоменів. У зв'язку з цим цілком зрозумілою є необхідність створення (або перенесення) усіх веб-ресурсів (сайтів факультетів, кафедр, персональних сайтів науково-педагогічних працівників), що стосуються діяльності університету, на піддомени домену університету. Це, до речі, позитивно впливає і на позиції «дочірніх» сайтів у результатах пошукової видачі – адже частина «потоку цитування» (CitationFlow) та «потоку довіри» (TrustFlow) передається з офіційного сайту на «дочірній» сайт. З точки зору Webometrics, веб-сайти, що мають адреси не в доменній зоні університету, до університету не належать і виключаються з підрахунку рейтингу, навіть якщо такі сайти цілком присвячені університету чи його підрозділам. Таким чином створення персональних сторінок науково-педагогічних працівників у межах загальноуніверситетського домену дозволяє покращити рейтинг Інтернет-присутності університету мінімум на 20%. Доречно також відкриття викладачами й науковцями офіційних електронних скриньок на університетському домені.

Викладачами, аспірантами та докторантами кафедри інформатики і кібернетики Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького в результаті набутого досвіду професійної підготовки майбутніх учителів інформатики (більше 30 років) та майбутніх інженерів-програмістів (більше 20 років) для науково-методичної підтримки професійної підготовки майбутніх фахівців за спеціальностями 122 «Комп'ютерні науки», 014 «Середня освіта. Інформатика» та 015 «Професійна освіта. Комп'ютерні науки» напрацьовано значний обсяг ґрунтовних досліджень: кандидатських і докторських дисертацій, монографій, навчальних та навчально-методичних посібників тощо [11, с 96]. Але всі вони розташовані на різних ресурсах, що значно ускладнює їх пошук. Частина публікацій знаходиться лише в друкованому вигляді на сторінках журналів, збірників праць та матеріалів конференцій, частину розміщено в репозитаріях або опубліковано в журналах відкритого доступу.

Як відомо, сьогодні особливої актуальності набуває ефективність висвітлення результатів наукових пошуків. Час вимагає від науково-педагогічних працівників не лише друкованих видань, а відображення своїх публікацій у відкритому просторі, доступності та цитованості наукових публікацій, впровадження досліджень та їх використання.

Через обмеженість тиражу деяких наукових видань та вартість підписки автори не можуть розраховувати на широку читацьку аудиторію і, як наслідок, на велику кількість цитувань. Надання відкритого доступу до результатів наукових досліджень в електронному вигляді через мережу Інтернет – простий і економічний засіб їх поширення.

Науково-педагогічні працівники кафедри розуміють значущість системи цитування, тому прагнуть до глибокого представлення результатів своєї наукової діяльності та їх постійного розвитку.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Робота над створенням персонального сайту науково-педагогічного працівника проводилася в декілька етапів:

1. Проектування. Мета проектної роботи – спрогнозувати або задати поведінку користувача на сайті. Зрозуміла структура сторінок, доступність основного й допоміжного меню дозволяють утримувати користувачів на сайті. Тому довелося враховувати всі деталі до розробки дизайну та програмування.

У результаті проектування дало чітке уявлення про те, що і як буде працювати, в якому місці будуть розташовуватися функціональні елементи та інформаційні блоки.

2. Розробка дизайну. Дизайн сайту повинен адекватно відображати характер діяльності замовника, органічно поєднуватися з інформаційним наповненням, структурою сайту й принципами організації інформації. Тому, якщо на етапі проектування визначалася поведінка користувачів, то тут оформлялися графічні елементи.

3. Верстка. Верстка є процесом інтеграції текстового вмісту, графіки й програмних компонентів в єдине ціле, тобто надання сторінкам остаточного вигляду. У процесі верстки сторінки набули вигляду, в якому вони постали перед кінцевим користувачем (за винятком інформаційного наповнення). На даному етапі відбувався додатковий контроль якості виконуваної роботи, проводилась оптимізація web-сторінок під особливості конкретних браузерів, що використовуються відвідувачами сайтів для навігації по Інтернету. Враховувались особливості подання сторінок при різних настройках кольору.

4. Програмування. На даному етапі відбувалася розробка й підключення програмних компонентів сайту, які повинні забезпечити відвідувачів необхідними функціональними можливостями. Саме цей етап був найбільш складним у реалізації в технологічному плані. Більшість рішень, що розроблялися на даному етапі, ґрунтуються на технологіях роботи з базами даних і на побудові динамічно генерованих сторінок сайту на основі інформації, що міститься в базі даних сайту. Нами було розроблено такі сторінки: «Головна», «Біографія», «Діяльність», «Кафедра», «Студентам», «Новини», «Контакти».

5. Наповнення сайту. Ефективність роботи будь-якого сайту нерозривно пов'язана з поняттям контенту, тобто текстової та графічної інформації, розміщеної на ньому. Тому найтривалішим етапом було заповнення персонального сайту інформацією, що здійснювалось через адміністративну панель.

6. Тестування. Тестуванню отриманого продукту до моменту появи його в мережі ми приділили особливу увагу. На цьому етапі перевірялися зручність навігації, цілісність даних, коректність посилань і орфографія. Альфа-тестування полягало в тому, що було перевірено функціональність відповідного розробленого інформаційного ресурсу технічному завданню. Були усунуті знайдені помилки, виправлено функціонал, налагоджено роботу сайту. Бета-тестування здійснювалось викладачами кафедри інформатики і кібернетики, які перевіряли зручність використання створеного інформаційного ресурсу.

7. Публікація. Публікація – це забезпечення хостингу інтернет-сайту і «прив'язка» сайту до попередньо зареєстрованого доменного імені. В результаті персональний сайт науково-педагогічного працівника став доступним усім користувачам мережі Інтернет.

8. Просування (розкрутка). Готовий, наповнений інформацією сайт ще не гарантує збільшення кількості відвідувачів. Головна причина цього – користувачі Інтернет можуть не зустріти ваш сайт в мережі. За статистикою більшість користувачів знаходять інформацію і приходять на сайти через пошукові системи. Саме тому популярність ресурсу часто залежить від його позиції за результатами пошуку. Щоб персональний сайт займав лідируючі позиції в пошукових системах необхідно провести ряд заходів по його просуванню в мережі. Тобто зараз проводиться свого роду «рекламна кампанія» з впізнавання сайту і підвищення його відвідуваності. Сюди входить реєстрація сайту в пошукових системах, обмін посиланнями, банерна реклама тощо.

9. Підтримка. Підтримка сайту – об'ємна і рутинна робота, спрямована на підтримку працездатності сайту на інформаційному й технічному рівнях. Адміністрування сайту вимагає уважності, точності, акуратності, пунктуальності, знань інтернет-маркетингу, копірайтингу, пошукової оптимізації, верстки.

Безперечно, персональний сайт повинен мати достойний зовнішній вигляд, зрозумілі заголовки на першій сторінці, повноцінні статті на наступних сторінках, бути забезпеченим зручною системою навігації, виказувати повагу до будь-якого відвідувача.

Оскільки загально прийнятого уявлення про раціональний склад персонального сайту поки що не сформовано, то для перспективного його просування нами було обрано рівень корисності, тому ми акцентуємо увагу на інформативній частини, оскільки змінити дизайн не складає великих труднощів. Продумана нами структура та система гіперпосилань дозволяє швидко пересуватись по меню, підвищує зручність навігації.

На нашу думку, персональний сайт має містити інформацію, яка базується на сукупності певних характеристик, що розкривають особистість і досягнення науково-педагогічного працівника: характеристики соціальні (ім’я, наукова біографія, суспільна

діяльність, членство в організаціях), характеристики креативні (освіта, науковий статус, галузь наукової та викладацької діяльності, наукові інтереси, публікації, міжнародні зв'язки тощо), характеристики комунікативні (адреса, телефон, електронна пошта та ін.). На персональних сторінках науково-педагогічного працівника слід також зазначати інформацію про інтернет-адреси особових профілів у науково-інформаційних системах (ResarcherID, Google Scholar Citations, Microsoft Academic Search), що дасть змогу дослідити мережу цитування НПП, встановити зв'язки між ученими певного напряму досліджень.

У процесі розробки сайту ми зіткнулись із такими завданнями, як, наприклад, форма реєстрації чи авторизації, можливість завантаження файлів та перевірка їх типів, розмірів й установки шляху завантаження файлу тощо. Для цього можна користуватися готовими власними бібліотеками або бібліотеками сторонніх розробників. Проте існують також інструменти, що полегшують роботу програміста й роблять розробку проекту більш передбачуваною й професійною. Ці рішення отримали назву Framework або каркасні системи для управління вмістом. Персональний сайт науково-педагогічного працівника було створено за допомогою YII фреймворка (www.yiiframework.com), який розповсюджується за вільною ліцензією.

Отже, розроблений нами персональний сайт науково-педагогічного працівника містить такі розділи:

- головна сторінка;
- блок новин;
- біографія;
- діяльність;
- інформація про кафедру;
- розділ для студентів;
- контакти.

На нашу думку, контент сайту повинен відповідати загальним вимогам до змісту (актуальність, науковість, достовірність, дотримання авторських прав, відповідність чинному законодавству в сфері освіти) та SEO-контенту (мета-теги, ключові слова)

Рис. 1. Головна сторінка сайту

Пропонуємо інструкцію та рекомендації щодо використання програмного продукту.

На головній сторінці персонального сайту розміщено фото, стислі відомості про науково-педагогічного працівника та його наукові інтереси, а також посилання на ORCID, ResearcherID та Google Scholar (рис. 1)

Верхнє меню дозволяє перейти на сторінку з каталогом публікацій науково-педагогічного працівника (рис. 2), де можна знайти більш докладну інформацію за типами: монографії, посібники, статті, методичні рекомендації, охоронні документи тощо (рис. 3).

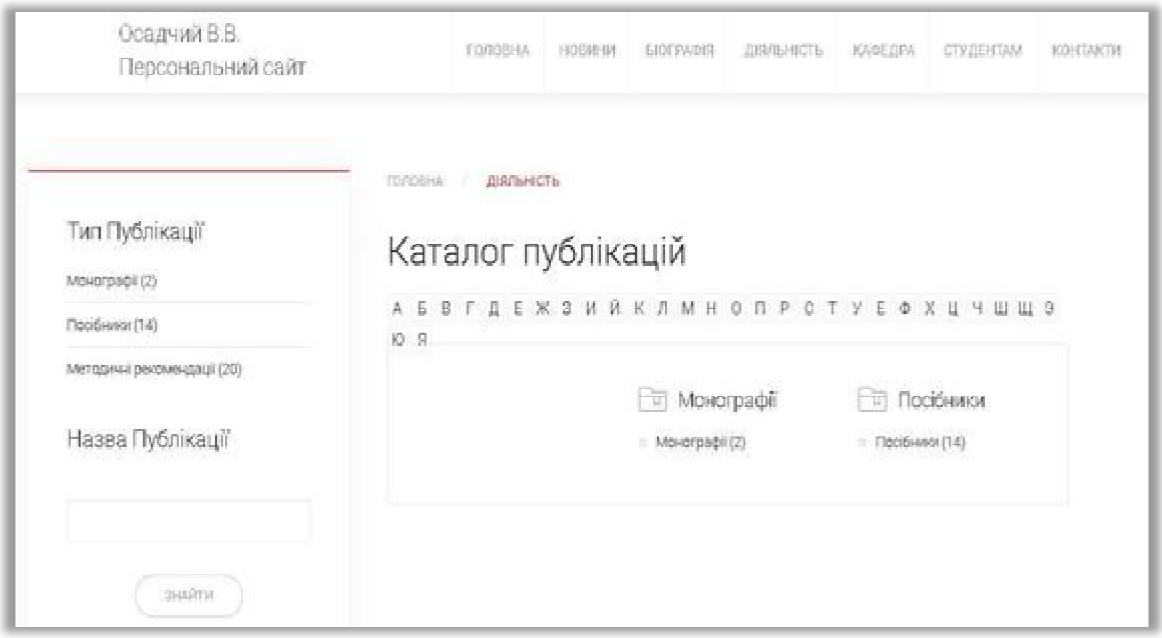

Рис. 2. Каталог публікацій науковця

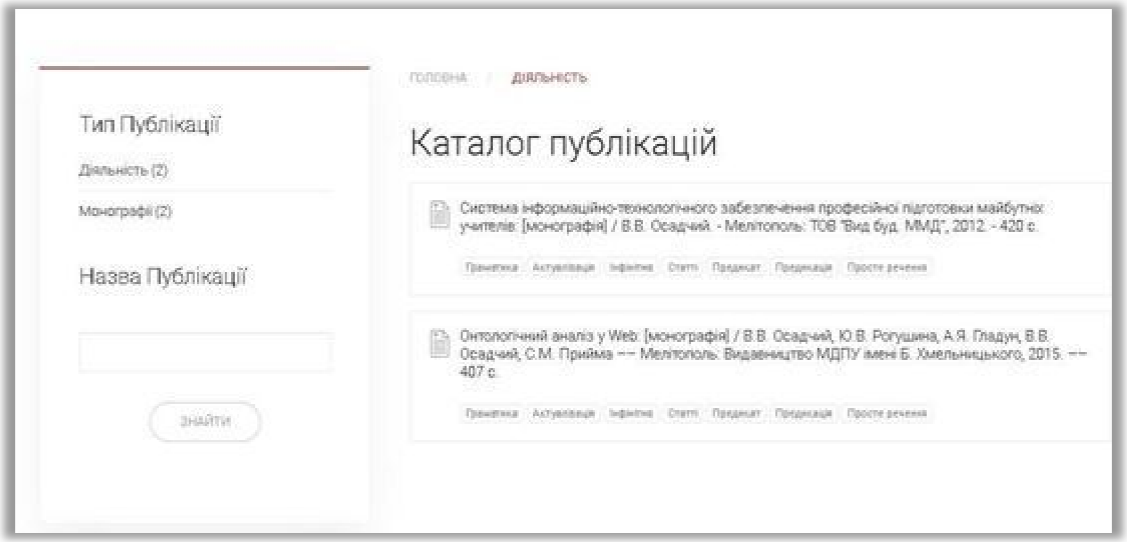

Рис. 3. Список монографій автора

На персональному сайті також можна знайти інформацію про структурний підрозділ (кафедру), яке є основним місцем роботи науково-педагогічного працівника (рис. 4).

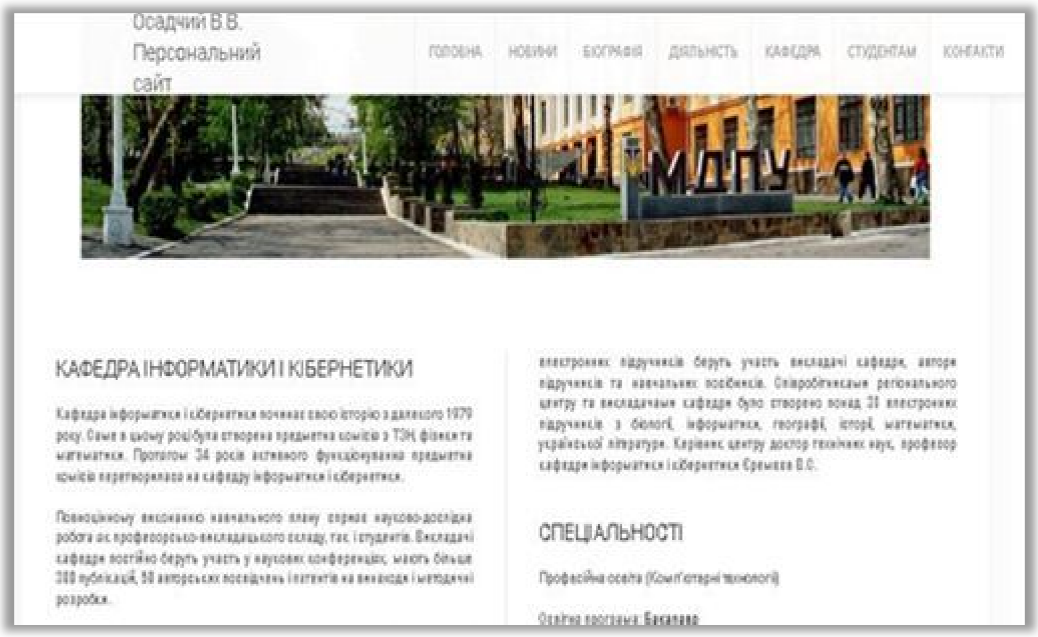

Рис. 4. Інформація про кафедру

Цей розділ присвячено кафедрі інформатики і кібернетики Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Тут подано основну інформацію про діяльність кафедри, перелік спеціальностей, для яких кафедра є випусковою, вказано на яких посадах можуть працювати випускники.

Із верхнього меню можна здійснити перехід до розділу, який призначено в основному для студентів. У цьому розділі містяться посилання на дисципліни, які викладає науковець (рис. 5). До цього розділу можуть бути додані повнотекстові конспекти лекцій, програми підготовки до атестації, приклади виконання індивідуальних завдань та інші навчально-методичні матеріали. Тобто все те, що викладач вважає за доцільне оприлюднити.

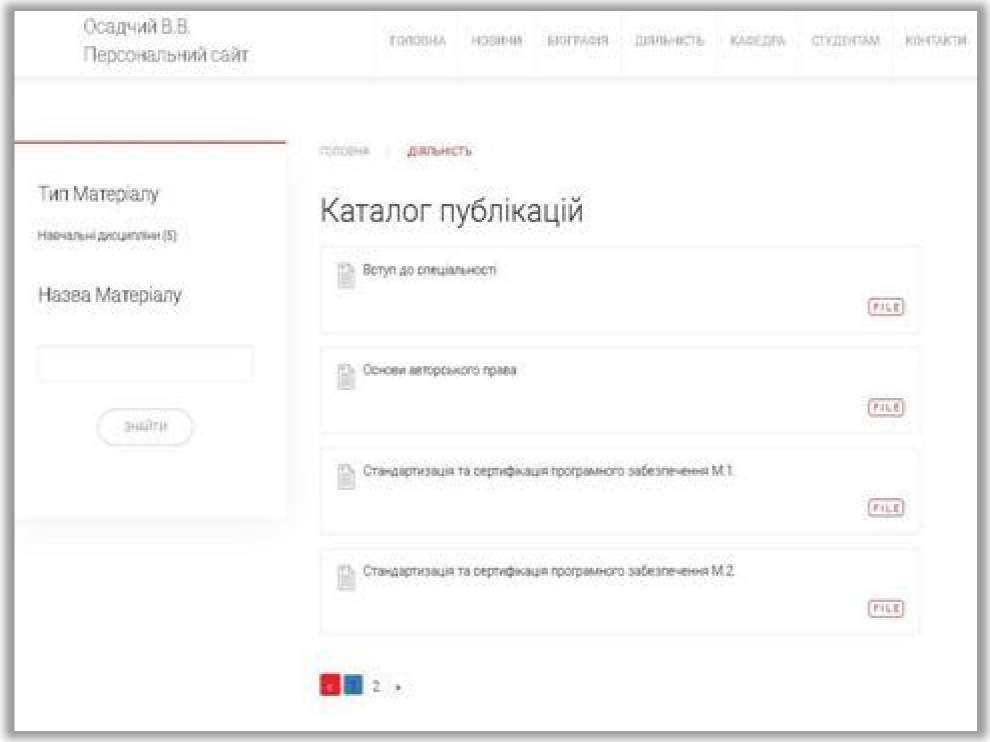

Рис. 5. Посилання на курси

Розділ «Контактна інформація», що доступний з головного меню, містить: інформацію про науково-педагогічного працівника, його номер телефону, E-mail. Також безпосередньо з цієї сторінки можна скористатися формою для листування (рис. 6).

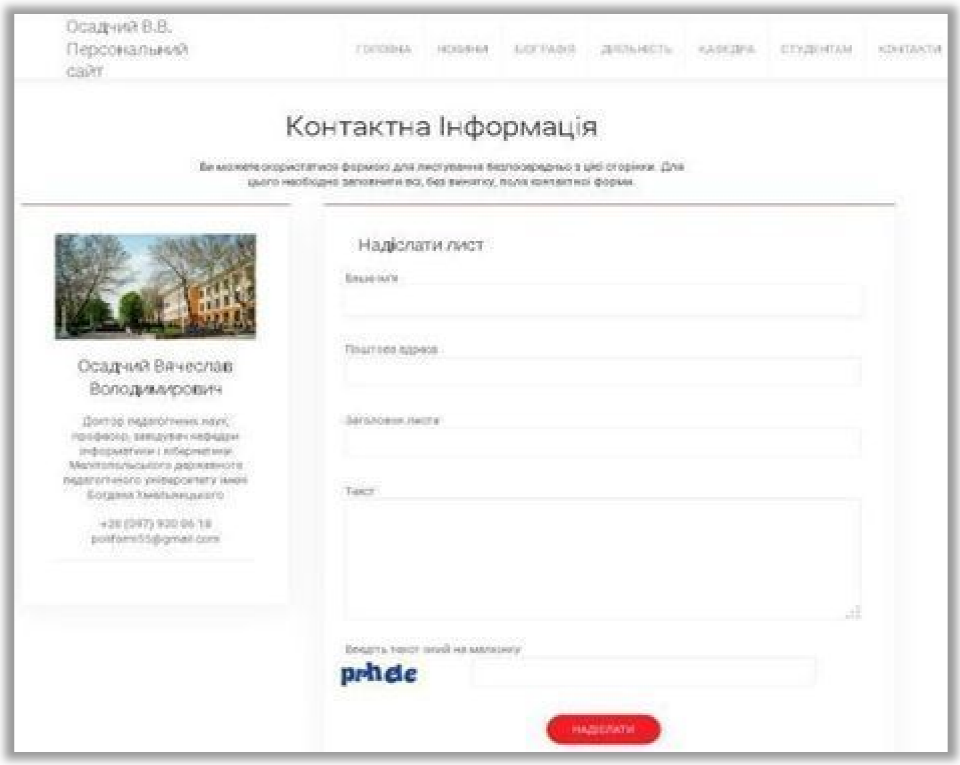

Рис. 6. Контактна інформація з формою для листування

Для того, щоб надіслати листа, потрібно: ввести своє ім'я, електронну адресу, тему повідомлення, текст повідомлення, код перевірки і натиснути кнопку «Надіслати».

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Розроблений персональний сайт науково-педагогічного працівника надає можливість представлення ідей та результатів своєї діяльності у вигляді опублікованих чи не опублікованих наукових та навчально-методичних праць, вести на сторінках сайту діалог з колегами або створювати комьюніті для спільного вирішення дослідницьких чи навчальних завдань. Все це позитивно впливає на створення власного цифрового іміджу науково-педагогічного працівника в Інтернет-просторі та спрощує проведення рейтингового оцінювання його діяльності керівництвом закладу вищої освіти.

Таким чином, персональний веб-сайт науково-педагогічного працівника дозволяє підвищити присутність закладу вищої освіти у рейтингу Webometrics та є джерелом біографічної та бібліографічної інформації, може бути використаний для вирішення наукових і практичних завдань із представлення більш детальної персональної інформації та результатів власних досліджень науковій та педагогічній спільноті в мережі Інтернет. Це надасть можливість пришвидшити інтеграцію до міжнародних професійних спільнот. Перспективою подальших досліджень вбачаємо у розширенні функціоналу сайту та обміну інформацією із професійними онлайн-мережами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

[1] С. Н. Захарова, "Імідж педагога як складова професійної компетентності", *Молодий вчений,* № 1, с. 16-18, 2016.

[2] С. Данилюк, "Персональний сайт як спосіб презентації особистості науковців", *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Філологічні науки*, Вип. 89(5), с. 190-191, 2010.

[3] В. Осадчий, І. Сердюк, Д. Лихачев, та В. Пятниченко, "Технологія розробки персонального сайту сучасного науковця", *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology: електронне наукове видання,* Т. 6, № 1(2018), с. 49-68 [Електронний ресурс]. Доступно: http://ojs.mdpu.org.ua/index.php/itse/article/view/2403/3020, 2018. Дата звернення: Травень 02, 2018.

[4] О. В. Дубів, "Рейтинги Інтернет-присутності ВНЗ та шляхи зміцнення позицій у них на прикладі ДВНЗ «УжНУ»" [Електронний ресурс]. Доступно: http://pres.at.ua/news/oleksandr_dubiv_elektronne_navchannja_ne_zaminit_tradicijnogo_lish_efektivno_dopovnit/2014-10-04-1572#sthash.EOjSoG5A.dpuf, 2014. Дата звернення: Травень 02, 2018.

[5] І. З. Бопко, "Наукова діяльність викладача вищої школи в умовах Болонського процесу", *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України,* Вип. 4, с.56-63, 2014.

[6] О. Пастушенко, "Розвиток системи персоніфікації вченого в інформаційному середовищі Інтернет", *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*, Вип. 41, с. 295309, 2015.

[7] Л. В. Савенкова, "Персональні сайти вчених у інформаційному середовищі університетської бібліотеки", *Вісник Одеського національного університету. Серія: Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство,* Т. 19, Вип. 1, с. 153-160, 2014.

[8] В. Здановська, "Персональні сторінки науковців як джерело біобібліографічної інформації", *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського,* Вип. 27, с. 31-35, 2010.

[9] В. В. Осадчий, "Передумови та технології створення освітніх Інтернет-ресурсів" *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. № 22–23, с. 162-170, 2009.

[10] "Нові висоти в рейтингу Webometrics: результати роботи репозитарію КНТУ", *Сайт Центральноукраїнського національного технічного університету* [Електронний ресурс]. Доступно: http://www.kntu.kr.ua/?view=article&id=55. Дата звернення: Травень 13, 2018.

[11] В. В. Осадчий, "Досвід професійної підготовки кафедрою інформатики і кібернетики фахівців у галузі освіти та інформаційних технологій", *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology: електронне наукове видання,* Т. 5, № 4(2017), с. 89-99 [Електронний ресурс]. Доступно: http://ojs.mdpu.org.ua/index.php/itse/article/view/2166/2785, 2017. Дата звернення: Травень 02, 2018.

Матеріал надійшов до редакції 15.09.2018 р.

ПЕРСОНАЛЬНЫЙ САЙТ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ЦИФРОВОГО ИМИДЖА НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО РАБОТНИКА

Осадчий Вячеслав Владимирович
доктор педагогических наук, профессор кафедры информатики и кибернетики,
Мелитопольский государственный педагогический университет имени Богдана Хмельницкого,
г. Мелитополь, Украина
ORCID 0000-0001-5659-4774
osadchyi@mdpu.org.ua

Сердюк Ирина Николаевна
ассистент кафедры информатики и кибернетики,
Мелитопольский государственный педагогический университет имени Богдана Хмельницкого,
г. Мелитополь, Украина
ORCID 0000-0001-6808-0586
serdiuk_iryna@mdpu.org.ua

Аннотация. Статья посвящена освещению роли и места персонального сайта научно-педагогического работника в процессе формирования его имиджа в сети Интернет. Раскрывается значение персонального сайта как составляющей международных систем научной информации, которые представляют в организованном интерфейсе научные публикации – источники наукометрического, биографического и библиографического анализа, в частности значительные научные интернет-сервисы ResarcherID, ORCID, Google Scholar, которые предоставляют возможность ввода и идентификации персональной информации по принципу технологий интерактивного обмена данными. Отмечается важность создания персональных сайтов научно-

педагогических работников университета под единым университетским доменом как одного из ключевых факторов роста уровня Интернет-присутствия образовательной организации. Представлено несколько типов персональных сайтов. Определены основные требования к структуре и контенту персонального сайта научно-педагогического работника. Подчеркивается значение полноты и актуальности информационных материалов, которые будут представлены на персональном сайте. Дано описание этапов разработки и интерфейса персонального сайта научно-педагогического работника, описан алгоритм работы с сайтом. Доказано, что профессионально структурированная и заполненая по установленным принципам персональная страница позволяет значительно повысить уровень квалификационных оценок при проведении рейтинговой оценки деятельности научно-педагогического работника, что является сегодня важным вопросом повышения мирового информационного рейтинга высших учебных заведений. Разработанный персональный сайт является значительным источником биографической и библиографической информации и может быть использован научно-педагогическими работниками для решения научных и практических задач по представлению дополнительной персональной информации и результатов собственных исследований всей научной и педагогической общественности в сети Интернет, что позволит педагогам высшей школы успешно создать собственный цифровой имидж в интернет-пространстве.

Ключевые слова: виртуальное представительство; индекс цитируемости; Интернет-присутствие; научная коммуникация; научно-педагогическое сообщество; персональный сайт; цифровой имидж; Webometrics.

PERSONAL SITE AS A MEANS FOR FORMING DIGITAL IMAGE OF SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL WORKERS

Viacheslav V. Osadchyi
Doctor of Pedagogical Sciemces, Professor, Head of the Department of Informatics and Cybernetics,
Bogdan Khmelnitsky Melitopol State Pedagogical University, Melitopol, Ukraine
ORCID 0000-0001-5659-4774
osadchyi@mdpu.org.ua

Iryna M. Serdiuk
assistant of the Department of Informatics and Cybernetics,
Bogdan Khmelnitsky Melitopol State Pedagogical University, Melitopol, Ukraine
ORCID 0000-0001-6808-0586
serdiuk_iryna@mdpu.org.ua

Abstract. The article highlights the role and place of personal sites of the scientific and pedagogical personnel in the process of their image creation on the Internet. The significance of the personal site as a component of international scientific information systems which presents scientific publications such as sources of scientific, biographical and bibliographic analysis, in particular, scientific Internet services as ResarcherID, ORCID, Google Scholar, which provide the ability to enter and identify personal information on the principle of interactive data exchange technologies in the organized interface is discovered. The importance of personal site development for the scientific and pedagogical university personnel under a single university domain as one of the key factors in the growth of the level of the Internet presence of the educational organization is emphasized. Several types of personal sites are presented. The main requirements to the structure and content of the personal site of the scientific and pedagogical personnel are determined. The significance of the completeness and relevance of information materials that will be presented on the personal site is pointed out. The description of the development stages and the interface of the personal site of the scientific and pedagogical personnel is given, as well as described the work algorithm with the site. It is proved that professionally structured and filled page in accordance with established principles, the personal page allows to increase the level of qualification assessments during the rating evaluation of the scientific and pedagogical personnel significantly, which today is an important issue of increasing the world information rating of higher education institutions. The developed personal site is a considerable source of biographical and bibliographic information and can be used by the scientific and pedagogical personnel to solve scientific and practical problems of presenting additional personal information and the results of their own research to the entire scientific and pedagogical community on the Internet, which will allow higher education instructors to create their own digital images in the Internet space successfully.

Keywords: virtual representation; citation index; Internet presence; scientific communication; scientific and pedagogical community; personal site; digital image; Webometrics.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

[1] S. N. Zakharova, "Image of the teacher as a component of professional competence", *Molodyi vchenyi,* No 1, pp. 16-18, 2016 (in Ukrainian).

[2] S. Danyliuk, "Personal site as a way of presenting the personality of scientists", *Scientific notes of the Volodymyr Vynnychenko Kirovohrad State Pedagogical University. Series: Philological Sciences*, Vol. 89(5), pp. 190-191, 2010 (in Ukrainian).

[3] V. Osadchyi, I. Serdiuk, D. Lykhachev, & V. Piatnychenko, "Technology of developing a personal site for a modern scientist", *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology: electronic scientific publication,* Vol. 6, No 1(2018), pp. 49-68 [online]. Available: http://ojs.mdpu.org.ua/index.php/itse/article/view/2403/3020, 2018. Accessed on: May 02, 2018 (in Ukrainian).

[4] O. V. Dubiv, "Ratings of the Internet presence of higher educational institutions and ways to strengthen their positions on the example of the UzhNU State University" [online]. Available: http://pres.at.ua/news/oleksandr_dubiv_elektronne_navchannja_ne_zaminit_tradicijnogo_lish_efektivno_dopovnit/2014-10-04-1572#sthash.EOjSoG5A.dpuf, 2014. Accessed on: May 02, 2018 (in Ukrainian).

[5] I. Z. Bopko, "Scientific activity of a teacher of higher education in the conditions of the Bologna process", *Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine,* Vol. 4, pp.56-63, 2014 (in Ukrainian).

[6] O. Pastushenko, "Development of the system of personification of a scientist in the Internet information environment", *Scientific works of the National Library of Ukraine named after V.I. Vernadsky*, Vol. 41, pp. 295309, 2015 (in Ukrainian).

[7] L. V. Savenkova, "Personal Sites of Scientists in the Information Environment of the University Library", *Bulletin of the Odessa National University. Series: Library Science. Bibliography. Book Science,* Vol. 19, Vol. 1, pp. 153-160, 2014 (in Ukrainian).

[8] V. Zdanovska, "Personal Pages of Scientists as a Source of Bibliographic Information", *Scientific Works of the National Library of Ukraine named after V.I. Vernadsky,* Vol. 27, pp. 31-35, 2010 (in Ukrainian).

[9] V. V. Osadchyi, "Prerequisites and Technologies for Creating Educational Internet Resources" *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity*. No 22–23, pp. 162-170, 2009 (in Ukrainian).

[10] "New heights in Webometrics rankings: results of work of the repository of KNTU", *Central Ukrainian National Technical University site* [online]. Available: http://www.kntu.kr.ua/?view=article&id=55. Accessed on: May 13, 2018 (in Ukrainian).

[11] V. V. Osadchyi, "The Experience of Professional Training at the Department of Informatics and Cybernetics of Specialists in the Field of Education and Information Technologies", *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology: electronic scientific publication,* Vol. 5, No 4(2017), pp. 89-99 [online]. Available: http://ojs.mdpu.org.ua/index.php/itse/article/view/2166/2785, 2017. Accessed on: May 02, 2018 (in Ukrainian).

(cc) BY-NC-SA

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.